

Διαχείριση

Διαχειριστικά Σχέδια 2

Management 2

Σχέδια Διαχείρισης

- Οι περιοχές που χαρακτηρίζονται προστατευόμενες σύμφωνα με το Νόμο 1650/1986 απαιτούν Σχέδια Διαχείρισης
- Τα Σχέδια Διαχείρισης για τις προστατευόμενες Περιοχές προβλέπονται από το Νόμο 2742/1999

Συμπέρασμα

- Η διαχείριση μιας προστατευόμενης περιοχής αποτελεί ένα σύνθετο εγχείρημα, καθώς η διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος απαιτεί:
- εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις,
- προϋποθέτει συνεχή εμπλοκή με τα προβλήματα των τοπικών κοινωνιών,
- συνεχή παρουσία επιστημονικού προσωπικού,
- συνεχή φύλαξη και προστασία καθώς και την
- οργάνωση δραστηριοτήτων εκπαίδευσης, επικοινωνίας και αναψυχής.
- Επιπροσθέτως, για την άσκηση όλων αυτών των δραστηριοτήτων απαιτούνται ειδικές υποδομές και εξοπλισμός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

- **ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΟ – ΝΟΜΙΚΟ - ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ.**
- **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (Φυσικά, Βιολογικά, Πολιτιστικά, Κοινωνικά χαρακτηριστικά)**
- **ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (Επισήμανση των σημαντικών χαρακτηριστικών).**
- **ΙΔΑΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ .** ←
- **ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ .**
- **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ**
- **ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.**
- **ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ.**
- **ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ .**
- **ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ .**

Εγκεκριμένη ή επιβεβαιωμένη λίστα των κύριων χαρακτηριστικών

- Όποτε είναι δυνατό ή κατάλληλο πρέπει να κατατάσσουμε τα χαρακτηριστικά με σειρά προτεραιότητας σε ένα κατάλογο.
- Τα χαρακτηριστικά συνήθως ταξινομούνται με σειρά προτεραιότητας μαζί με μία σαφή δήλωση που υπογραμμίζει τη νομική, τοπική, επαρχιακή, εθνική και διεθνή βαρύτητα του καθενός.
- Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι ο αντικειμενικός σκοπός θα πρέπει να γράφεται για κάθε χαρακτηριστικό ξεχωριστά.

ΣΚΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- Οι σκοποί θα πρέπει να προσδιορίζουν την επιθυμητή, ευνοϊκή κατάσταση των σημαντικών χαρακτηριστικών (Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησης των Οικοτόπων, ειδών, πληθυσμών)
- Μπορεί να διακριθούν σε γενικούς και ειδικούς ή επί μέρους σκοπούς

Παράδειγμα Σκοπού

Διατήρησης για ένα οικότοπο

- **Σκοπός Διατήρησης:** Η διατήρηση του ασβεστόφιλου λιβαδιού (με *Festuca ovina* – *Carlina vulgaris* , *Helianthemum canum*) σε ευνοϊκή κατάσταση όπου:
 - α. Η κοινότητα πρέπει να είναι το 20 % της όλης έκτασης της περιοχής.
 - β. Το μέσο ύψος του χορταριού στα λιβάδια πρέπει να είναι τουλάχιστον 10 εκατοστά.
 - γ. Μέσα σε μια ομογενή χλωριδικά και δομικά συστάδα τρία τουλάχιστον από τα παρακάτω είδη πρέπει να είναι σταθερά και παρόντα : *Sanguisorba minor*, *Thymus praecox*, *Festuca ovina*, *Hieracium pilosella*, *Carlina vulgaris*, *Plantago lanceolata* με επίσης σταθερό το *Helianthemum canum*.

Γενικοί Σκοποί-Στόχοι Διατήρησης Οικοτόπων Παρνασσού

- **1η** **6220*, 6230*,9530*,9560***

Να διατηρηθεί σταθερή (η έκταση και το εύρος) ή να αυξηθεί η έκταση και το εύρος του τύπου οικοτόπου σε τοπικό επίπεδο και να μη γίνουν μικρότερα αντίστοιχα από την Ικανοποιητική Έκταση και το Ικανοποιητικό Εύρος Αναφοράς

- **2η: 4060, 4090, 8140, 8210, 9340, 951B, 91MO (ή 924A) , 934A**

Να διατηρηθεί η έκταση και το εύρος του τύπου οικοτόπου σε τοπικό επίπεδο και να μη γίνουν σημαντικές αλλαγές στο πρότυπο κατανομής του εντός του εύρους εξάπλωσης, και να μην είναι μικρότερες αντίστοιχα από την Ικανοποιητική Έκταση και το Ικανοποιητικό Εύρος Αναφοράς. Διατήρηση σταθερής συστάδας για τους οικοτόπους **91MO (ή 924A) και 934A.**

- **3η, 5340,**

- **Να μην υπάρξει απώλεια >10% της τρέχουσας έκτασης και του εύρους που καταλαμβάνει ο τύπος οικοτόπου σε τοπικό επίπεδο και να μην υπάρξει απώλεια > 10% από την Ικανοποιητική Έκταση και το Ικανοποιητικό Εύρος Αναφοράς.**

Ομάδες τύπων οικοτόπων στις διαφορετικές προτεραιότητες διατήρησης	Τύποι οικοτόπων ανάλογα με το Βαθμό Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο	Τύποι οικοτόπων ανάλογα με το Βαθμό Διατήρησης σε τοπικό επίπεδο	II. Ποσοτικοί και ποιοτικοί Στόχοι Διατήρησης ανάλογα με τις Προτεραιότητες Διατήρησης και την Αξιολόγηση του Βαθμού Διατήρησης κάθε οικοτόπου σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
1 ^η , 6220*, 6230*,9530*,9560* 2 ^η 4060, 4090, 8140, 8210, 9340, 951B, 91MO (ή 924A) ,	FV FV	FV(Ικανοποιητική κατάσταση)	<p>α) Διατήρηση των ειδικών δομών και λειτουργιών (συμπεριλαμβανόμενων των τυπικών ειδών) σε Ικανοποιητικό Βαθμό Διατήρησης (FV)</p> <p>β) Διατήρηση των ασκούμενων πιέσεων και απειλών σε χαμηλή ένταση με μικρή ή μέτρια επίδραση/επίπτωση, συμβάλλοντας έτσι στη διατήρηση των Καλών (Good-G) μελλοντικών προοπτικών της δομής και των λειτουργιών κάθε τύπου οικοτόπου</p>
2 ^η 934A	U1	U1 (Μή ικανοποιητική ανεπαρκής)	<p>α) Βελτίωση/αναβάθμιση της τρέχουσας κατάστασης των δομών και λειτουργιών (συμπεριλαμβανόμενων των τυπικών ειδών) ώστε να τείνουν σε Ικανοποιητικό Βαθμό Διατήρησης (FV)</p> <p>β) Αλλαγή του τύπου και της έντασης των πιέσεων και απειλών από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μέτρια έως υψηλή με μέτρια ή μεγάλη επίδραση/επίπτωση • σε χαμηλή έως μέτρια ένταση με μικρή έως μέτρια επίδραση/επίπτωση, και ως εκ τούτου συμβολή στην αναβάθμιση των μελλοντικών προοπτικών της δομής και των λειτουργιών κάθε τύπου οικοτόπου από Φτωχές (Poor-P) σε Καλές (Good-G)
3 ^η 5340	-	U1 (Μή ικανοποιητική ανεπαρκής)	<p>α) Αποκατάσταση δομών και λειτουργιών (συμπεριλαμβανόμενων των τυπικών ειδών) ώστε να τείνουν σε Ικανοποιητικό Βαθμό Διατήρησης (FV)</p> <p>β) Λήψη μέτρων για αύξηση της έκτασης και του εύρους (κατά 10-15%) κάθε τύπου οικοτόπου ώστε σταδιακά να επανέλθουν/ αυξηθούν στα επίπεδα της Ικανοποιητικής Έκτασης και Εύρους Αναφοράς</p> <p>γ) Ανάσχεση της υποβάθμισης και καταστροφής του κάθε τύπου οικοτόπου και αλλαγή του τύπου και της έντασης των πιέσεων και απειλών από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • υψηλή έως μέτρια με μεγάλη ή μέτρια επίδραση/επίπτωση • σε μέτρια έως χαμηλή ένταση με μέτρια έως μικρή επίδραση/επίπτωση, και ως εκ τούτου συμβολή στη σταδιακή βελτίωση των μελλοντικών προοπτικών της δομής και των λειτουργιών κάθε τύπου οικοτόπου μεσοπρόθεσμα από Κακές (Bad-B) σε Φτωχές (Poor-P) και μακροπρόθεσμα σε Καλές (Good-G).

Ικανοποιητική κατάσταση Διατήρησης ενός είδους

- Η κατάσταση Διατήρησης Διατήρησης ενός είδους κρίνεται ικανοποιητική όταν:
- Τα δεδομένα των πληθυσμών του είδους αυτού δείχνουν ότι το είδος αυτό αποτελεί ένα ζωτικό στοιχείο των οικοτόπων που ανήκει
- Η περιοχή της εξάπλωσης του είδους αυτού είναι σταθερή και δεν υπάρχει κίνδυνος να μειωθεί
- Υπάρχει ένας τουλάχιστον οικότοπος σε επαρκή έκταση ώστε οι πληθυσμοί του είδους αυτού να διατηρηθούν μακροπρόθεσμα

Παράδειγμα Σκοπού

Διατήρησης για ένα είδος

- **Σκοπός Διατήρησης:** Η διατήρηση του πληθυσμού του τριδάχτυλου γλάρου (*Rissa tridactyla*) σε ευνοϊκή κατάσταση όπου
 - α. Ο συνολικός αριθμός των κατειλημμένων φωλιών είναι 2500
 - β. Ο ετήσιος ρυθμός αναπαραγωγής είναι 1,4 νεοσσοί ανά φωλιά.
 - γ. Ο ετήσιος ρυθμός επιβίωσης των ενηλίκων είναι 88

Οι σκοποί Διαχείρισης θα πρέπει να είναι:

- συνοπτικοί
- σαφείς
- επιθυμητοί
- μετρήσιμοι (μέσω των ιδιοτήτων τους)
- επιτεύξιμοι (τουλάχιστον μακροπρόθεσμα)
- συμβατοί μεταξύ τους αλλά και με τα γενικότερα αναπτυξιακά σχέδια της περιοχής.

Σκοποί διαχείρισης για τις περιοχές του δικτύου Φύση 2000 (ΖΕΠ-ΖΕΔ)

- Ο Γενικός σκοπός της διαχείρισης μίας Ζώνης Ειδικής Διατήρησης-Προστασίας είναι η διατήρηση της Βιοποικιλότητας σε όλα τα επίπεδα (γενετικής, ειδών, οικοσυστημάτων και της ποικιλότητας του τοπίου) ,ενώ..
- Οι ειδικοί ή επί μέρους σκοποί διαχείρισης αφορούν τη διατήρηση σε ικανοποιητικό βαθμό των πληθυσμών και των ενδιαιτημάτων συγκεκριμένων ειδών , της δομής των τύπων οικοτόπων (οικοσυστημάτων) κοινοτικού ενδιαφέροντος ή προτεραιότητας και της φυσιογνωμίας του τοπίου.

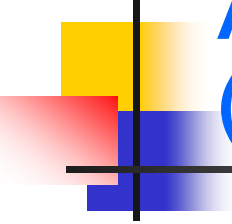
Βασικοί στόχοι του προγράμματος διαχείρισης για τις προστατευόμενες περιοχές (ΥΠΕΧΩΔΕ 2004)

- Η διατήρηση της βιοποικιλότητας και η προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων .
- Η τοπική ανάπτυξη δραστηριοτήτων που θα είναι συμβατές με τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.
- Η διάχυση των ωφελειών της βιώσιμης διαχείρισης στο γενικότερο κοινωνικό και οικονομικό περίγυρο.
- Η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή και συνεργασία των τοπικών φορέων , ΑΕΙ, μη κυβερνητικών οργανώσεων και ενεργών πολιτών.

Κατηγορία	Κατηγορίες προστατευόμενων ζωνών (IUCN, 1994)
I.	Αυστηρά Φυσικά καταφύγια / Φυσική Περιοχή : Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για την επιστήμη ή την προστασία της άγριας φύσης.
Ia	Αυστηρά Φυσικά καταφύγια: Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για την επιστήμη.
Ib	Φυσική περιοχή: Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για την προστασία της άγριας φύσης.
II	Εθνικό πάρκο: Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για την προστασία των οικοσυστημάτων και την αναψυχή .
III	Φυσικό μνημείο: Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για τη διατήρηση των συγκεκριμένων φυσικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων
IV	Περιοχή Διαχείρισης βιοτόπων /ειδών: Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για τη διατήρηση μέσω διαχειριστικών παρεμβάσεων.
V	Προστατευμένο χερσαίο / Θαλάσσιο τοπίο: Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για διατήρηση του τοπίου/ Θαλάσσιου τοπίου και αναψυχή.
VI	Προστατευόμενη περιοχή διαχειριζόμενη για τους Φυσικούς της Πόρους: Προστατευόμενη ζώνη διαχειριζόμενη κυρίως για την αιθροική χρήση των φυσικών οικοσυστημάτων

1 = Πρωταρχικός Σκοπός; 2 = Δευτερεύων Σκοπός;
 3 = Ενδεχομένως εφαρμόσιμος Σκοπός – = μη εφαρμόσιμος.

Σκοποί Διαχείρισης	Ia	Ib	II	III	IV	V	VI
Επιστημονική έρευνα	1	3	2	2	2	2	3
Προστασία άγριας φύσης	1	1	2	3	3	--	2
Διαφύλαξη της Βιοποικιλότητας, των ειδών και της γενετικής ποικιλότητας	1	1	1	1	1	2	1
Συντήρηση των περιβαλλοντικών υπηρεσιών	2	1	1	--	1	2	1
Προστασία των συγκεκριμένων φυσικών/ πολιτιστικών χαρακτηριστικών γνωρισμάτων	--	--	2	1	3	1	3
Τουρισμός και αναψυχή	--	2	1	1	3	1	3
Εκπαίδευση	--	--	2	2	2	2	3
Αειφορική χρήση των πόρων των φυσικών οικοσυστημάτων	--	3	3	--	2	2	1
Συντήρηση των πολιτιστικών/στοιχείων	--	--	--	--	--	1	2

- **L.A.C. (Limits of Acceptable Change): Όρια Αποδεκτών Αλλαγών-Ο.Α.Α. ή ΟΑΜ (Μεταβολών)**

- **ΓΕΝΙΚΑ**

- **◆ Τα L.A.C. ή Ο.Α.Α. προσδιορίζουν το βαθμό κατά τον οποίο η αξία κάθε χαρακτηριστικού ή ιδιότητας επιτρέπεται να κυμαίνεται γύρω από μια επακριβώς προσδιορισμένη τιμή-στόχο, χωρίς να δημιουργεί καμία αιτία για παρέμβαση ή διορθωτική δράση.**
- **◆ Τα L.A.C. αναπτύχθηκαν για να λαμβάνουν υπ' όψη τη δυναμική και τις φυσικές αλλαγές στους οικοτόπους (ενδιαιτήματα) και τους πληθυσμούς.**

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ Α. Α.

- ◆ Τα όρια αποτελούν ένα πρώιμο σύστημα ειδοποίησης που απαιτεί δράση πολύ πριν είναι πολύ αργά. Αυτά δεν θα πρέπει να τίθενται κοντά σε ένα πιθανό όριο εξαφάνισης ή μη αναστρέψιμης καταστροφής.
- ◆ Δεν πρέπει να τίθενται όρια που αντικατοπτρίζουν την τρέχουσα τιμή, αλλά βρίσκονται κάτω από τη βέλτιστη κατάσταση.
- ◆ Σε μία ιδανική κατάσταση, η τιμή-στόχος ενός χαρακτηριστικού πρέπει να είναι το σημείο έναρξης για να τεθούν τα όρια αποδεκτών αλλαγών (Ο.Α.Α.).
- ◆ Μερικές φορές η τρέχουσα τιμή ενός χαρακτηριστικού λαμβάνεται ως το κατώτερο όριο. Αυτό μπορεί να υποδηλώνει ότι θέλουμε τουλάχιστον το παρόν επίπεδο, αλλά όχι ποιο θέλουμε ή πότε το έχουμε ξεπεράσει.
- ◆ Όταν το φυσικό δυναμικό ενός χαρακτηριστικού είναι πλήρως γνωστό, τα όρια μπορούν να τεθούν πιο κοντά στο φυσικό όριο. Αντιστρόφως, όπου είναι άγνωστο, απαιτείται πολύ μεγάλη προσοχή.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ Η΄ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΟΥΝ ΤΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΜΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

- Αυτή η ενότητα προσδιορίζει τους σημαντικούς παράγοντες, οι οποίοι επηρεάζουν ή μπορεί να επηρεάσουν τα γνωρίσματα μίας περιοχής.
- Πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο οι αρνητικοί όσο και οι θετικοί παράγοντες.
- Πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο οι εσωτερικοί όσο και εξωτερικοί φυσικοί παράγοντες, καθώς και οι ανθρωπογενείς παράγοντες.
- Στο πεδίο ένας απλός τρόπος παρουσίασης αυτής της πληροφορίας είναι να χωρίσουμε την σελίδα κάθετα σε δύο στήλες με τα θετικά στην μία πλευρά και τις αρνητικά στην άλλη.
- Για το πεδίο υπάρχουν σχετικά πρωτόκολλα, στο εργαστήριο μπορούν να καταχωρηθούν σε ένα πρόγραμμα στον Η/Υ.

Evaluator:				Site code:			
Plot code (ddmmyy#nbr):				Existing relevé nr:			
Date of assessment:							
coords		centre		LON:		bottom right	
				LAT:			
				LAT:			
Locality:							
Plot size (m²) (sugg. = 200 m²):				Area assessed (m²) (sugg. = 500 m²):			
Exposition (°):				Altitude (m):			
Inclination (°):				Relief: cliff / slope / plain / depression/ravine			
Geological substratum:				Soil type: sandy - silt - loam			
picts	CENTRE		id:		azimuth:		
	PANOR		id:		azimuth:		LON:
						LAT:	
Adjacent vegetation (habitat) type(s):				Substratum with significant disturbances (e.g. erosion, trampling)			YES NO
Invasive/Ruderal species (incl. abundance):							
Other:							

	Cover (%)					Layer	Cover %	Height (m)
	0-5	5-25	25-50	50-75	>75			
boulders (>20 cm)						Tree (>2m)		
stones (2-20 cm)						Shrub (0.5-2 m)		
gravel (2mm – 2cm)						Herb (<0.5m)		
fine soil								
litter								
moss								

Specific Structure and Functions			
☐	Κάλυψη του στρωματός των δέντρων και θάμνων του <i>Juniperus</i> υψηλότερη από 30%	☐	Στρομνή του εδάφους περισσότερη από 20% της δειγματοληπτικής επιφάνειας
☐	Επαρκής αναγέννηση του είδους <i>Juniperus</i> στο επίπεδο των δέντρων και των ποωδών	☐	Απουσία ή χαμηλή κάλυψη (< 5%) των περιθωριακών ή φωτόφιλων ειδών
☐	Ποικιλία ηλικιακών κλάσεων του <i>Juniperus</i>	☐	Χωρίς ενδείξεις διάβρωσης μιας μόνο στρώσης (επιφάνειας), διάβρωση (αυλάκια με βάθος <30 cm) απαντά σε μικρότερη επιφάνεια από 20%
☐	Κάλυψη ποωδών ειδών (ανθεκτικά σκιδόφιλα είδη) >25%	☐	
☐		☐	τουλάχιστον 30% των ατόμων των ειδών του <i>Juniperus</i> με δενδρώδη μορφή
☐		☐	Συστάδα χωρίς ενδείξεις για σημαντική διαταραχή [π.χ. από υλοτομία , βοσκή , φυσικά αίτια, όπως πτώσεις από ανέμους)
☐		☐	Απουσία φυτεμένων (π.χ. από αναδάσωση) ειδών

Prospects of Structure and Functions			
Future Trend			
☐ FV Δεν υπάρχουν P ή T υψηλής σημασίας και μέχρι 1 μέσης σημασίας ή θετική επίπτωση που να εξισορροπεί μεγαλύτερου βαθμού σημασίας του P ή T.	☐ U1 Έως 3 P ή T μέσης σημασίας ή θετική επίπτωση που να εξισορροπεί μεγαλύτερο αριθμό ή σημασία των P ή T	☐ U2 Τουλάχιστον 1T ή P μεγάλης σημασίας ή / και πάνω από 3 P ή T μέσης σημασίας χωρίς θετικές επιπτώσεις που να είναι σε θέση να τις ισορροπήσει	☐ xx: Δεν μπορούν να εκτιμηθούν τα P ή T
Future status			
☐ FV FV κατάσταση σε περισσότερο από το 75% της εξεταζόμενης θέσης	☐ U1 FV κατάσταση σε 50-75% της εξεταζόμενης θέσης και όχι περισσότερο από 25% σε κατάσταση	☐ U2 FV κατάσταση σε λιγότερο από το 50% της εξεταζόμενης θέσης και περισσότερο από 25% στην κατάσταση	☐ xx Δεν είναι σε θέση να εκτιμηθεί η κατάσταση διατήρησης σε ποσοστό >50%
Restoration possibility			
☐ easy	☐ possible with an average effort	☐ difficult or impossible	☐ unable to assess
Positive impacts (management actions, policy changes etc). Description and importance.			
Description			Importance

Εσωτερικοί φυσικοί παράγοντες

- Υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός φυσικών παραγόντων που μπορούν να επηρεάσουν την ικανότητα μας για να διαχειριστούμε μια περιοχή. Υπάρχουν φυσικοί (αβιωτικοί) παράγοντες, για παράδειγμα, η αύξηση σε συστήματα θινών, η διάβρωση, οι κλιματολογικές αλλαγές, ακόμα και ηφαιστειακή δραστηριότητα. Επιπρόσθετα υπάρχουν βιολογικοί παράγοντες, για παράδειγμα, φυσική αναγέννηση, και πληθυσμιακές αλλαγές.
- **Προκαλούμενοι από τον άνθρωπο εσωτερικοί παράγοντες**
- Αυτή η ενότητα χρησιμοποιείται για να κατανοήσουμε την επίδραση των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων ή τις συνέπειες τους στα χαρακτηριστικά. Όπως και με τους φυσικούς παράγοντες έτσι κι αυτοί μπορεί να είναι είτε αρνητικοί είτε θετικοί.

Εξωτερικοί παράγοντες

- Θα πρέπει να εξετάσουμε **κάθε δραστηριότητα ή παράγοντα, που συμβαίνει έξω από τα όρια της περιοχής, αλλά που μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ασφάλεια και την διαχείριση της περιοχής.** Οι περιοχές ποτέ δεν μπορεί να είναι τελείως απομονωμένες από το υπόλοιπο περιβάλλον.
- Αυξημένη χρήση φυτοφαρμάκων στο ευρύτερο περιβάλλον μίας περιοχής, συχνά επιφέρει καταστροφικά αποτελέσματα στην περιοχή.
- Πέρα από τους τοπικούς παράγοντες θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας και τους γενικούς ή παγκόσμιους παράγοντες (**Κλιματική αλλαγή, ρύπανση**). Για παράδειγμα πολλά φυτά και ζώα που ζουν ψηλά στα βουνά υποφέρουν από τις συνέπειες της όξινης βροχής.
- Το μεγαλύτερο πρόβλημα με αυτή την ενότητα, είναι να γνωρίζουμε μέχρι που θα επεκταθούμε και που θα σταματήσουμε.

Παράγοντες που προκύπτουν από την νομοθεσία ή την παράδοση.

- Η χρήση αυτής της ενότητας είναι να προσδιορίσει τόσο τις νομικές όσο και τις μη νομικές υποχρεώσεις των διαχειριστών σε μία περιοχή.
- Μη νομικές υποχρεώσεις μπορεί να προκύψουν για μια περιοχή π.χ. η ανάγκη για διατήρηση καλών σχέσεων με τους γείτονες.
- Μπορεί να υπάρχουν υποχρεώσεις εκ μέρους τρίτων σε σχέση με την περιοχή. Αυτές οι υποχρεώσεις είναι σχεδόν πάντα νόμιμες και προκύπτουν από συνθήκες απαιτήσεων μίσθωσης , π.χ. αναψυχή, κυνήγι και βόσκηση .

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΔΙΕΡΓΑΣΙΩΝ

(Βαθμός επίδρασης 0-3, Είδος επίδρασης + ή -)

- **ΓΕΩΡΓΙΑ – ΔΑΣΗ**
- **ΑΛΙΕΙΑ – ΘΗΡΑ – ΣΥΓΚΟΜΙΔΗ**
- **ΕΞΟΡΥΞΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΠΑΣΗ ΥΛΙΚΩΝ**
- **ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ – ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**
- **ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ**
- **ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**
- **ΡΥΠΑΝΣΗ & ΑΛΛΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ**
- **ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΙΣ ΥΔΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ**
- **ΦΥΣΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ**

Εξειδίκευση δραστηριοτήτων

- **Γεωργία**
- Καλλιέργεια
- Βόσκηση
- κτηνοτροφία και πολλαπλασιασμός ζώων (χωρίς βόσκηση)
- Γονιμοποίηση
- Άρδευση
- Αναδιάρθρωση γεωργική εκμετάλλευση της γης
- Γεωργία δραστηριότητες που δεν αναφέρονται ανωτέρω
- **Δασοκαλλιέργεια, και δασοκομία**
- αναδάσωση σε ανοιχτό έδαφος
- φυτευση διαχείριση και χρήση Δάσους
- βόσκηση σε δάση / ξύλο
- Δασοκομικές δραστηριότητες που δεν αναφέρονται ανωτέρω
- **Βιολογική χρήση των πόρων εκτός της γεωργίας και της δασοκομίας**
- Κυνήγι και συλλογή άγριων ζώων (επίγεια)
- Λήψη / Απομάκρυνση των χερσαίων φυτών , γενικά
- Κυνήγι , αλιεία ή δραστηριότητες συλλογής που δεν αναφέρονται ανωτέρω

91M0- 924A – Θερμόφιλα δρυοδάση της Αν.
Μεσογείου και της Βαλκανικής

Εκχερσώσεις δρυοδασών στη Μακεδονία

Διάβρωση εδαφών

Ανεμογεννήτριες στο Παναχαϊκό

Επιδράσεις έργων και λειτουργίας χιονοδρομικών στον Παρνασσό

Επιδράσεις έργων και λειτουργίας χιονοδρομικών στον Παρνασσό

Επιδράσεις έργων και λειτουργίας χιονοδρομικών στον Παρνασσό

Επέκταση καλλιεργειών, Βοσκοτόπων (Νέστος)

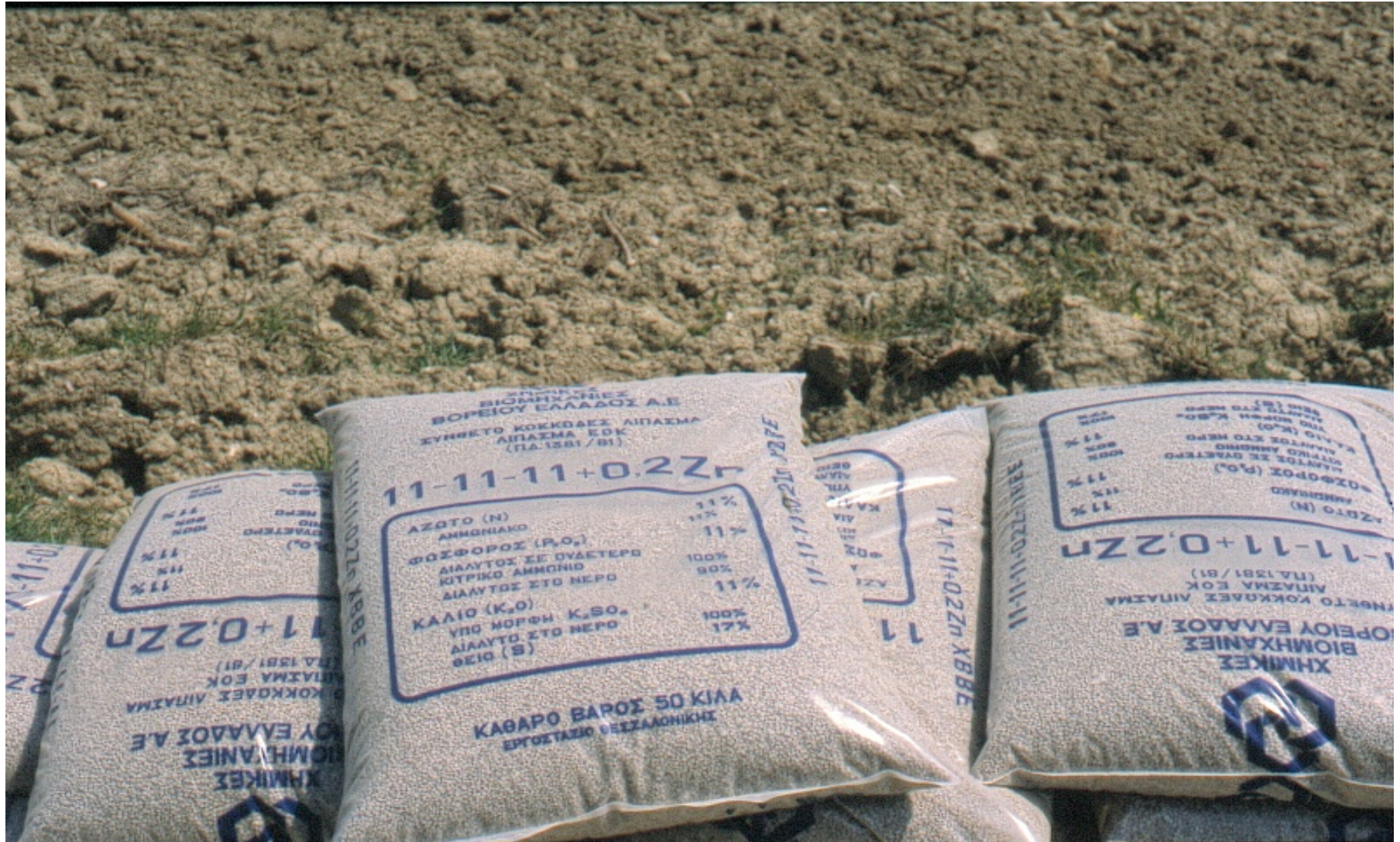
Καλλιέργειες και Παρόχθιο Δάσος στον Αχέροντα

Καλλιέργειες στην Περιοχή του Καλοδικίου , της Ηπείρου

Χρήση λιπασμάτων στις καλλιέργειες του Δέλτα Καλαμά

Ευτροφισμός στις Εκβολές του Αχέροντα

Ευτροφισμός στις Εκβολές του Αχέροντα

Ευτροφισμός και ρύπανση στη λίμνη Ισμαρίδα Μητρικού
(υποβάθμιση τύπου οικοτόπου 3150 και 72Α0).

Ευτροφισμός στη λίμνη Βιστωνίδα (υποβάθμιση τύπου οικοτόπου 3150, κυριαρχία του είδους *Potamogeton pectinatus*, στο Β. τμήμα της λίμνης).

Ευτροφισμός στη λιμνοθάλασσα της Καλογριάς: Θάνατος 250.000 ψαριών

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΙΑΣ ΑΠΟ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΥΔΡΟΘΕΙΟΥ

ασφυξία 250.000 ψάρια

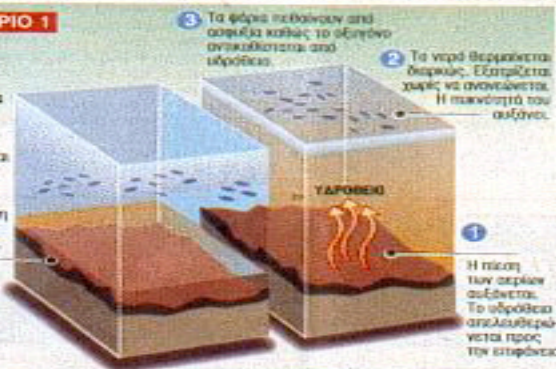
Τα σενάρια της καταστροφής

Ο ευτροφισμός, η πύση των αερίων στον βυθό, η εμφανής υπερθέρμανση του νερού στην επιφάνεια ή τα ρεύματα στον πυθμένα απελευθερώνουν το υδρόθειο που σκόπευε 250.000 ψάρια στη «λιμνοθάλασσα του παπιά», στον Άραξο.

ΣΕΝΑΡΙΟ 1

Στο στρώμα αυτό δεν υπάρχει οξυγόνο. Εγκλωβίζεται υδρόθειο, το οποίο παράγεται από τη σήψη οργανικών αποβλήτων.

ΣΕΝΑΡΙΟ 2

Στο οχθροτροφείο. Το μέγεθος της καταστροφής αναλογίζονται οι εργαζόμενοι οι (πάνω), ενώ ο Παναγιώτης Τροκανιός τρέμαξε έλφοντας εφρικά να επιπλέουν χιλιάδες νεκρά ψάρια

Επέκταση καλλιεργειών, Βοσκοτόπων (Νέστος)

Παρόχθιο Δάσος στον Καλαμά

Πηνειός, καταστροφή παρόχθιων δασών

Αμμουδιά :εκβολές Αχέροντα 1995

Αμμουδιά: Εκβολές Αχέροντα 2000

Υποβάθμιση παρόχθιων συστάδων (92Α0) από
βόσκηση της κοίτης του Νέστου. Η αριστερή όχθη
χωρίς δενδρώδη βλάστηση

Ξηρά δένδρα μετά την εκτροπή στην παλιά κοίτη του ποταμού Βοζβόζη, στη λίμνη Ισμαρίδα

Κοπή παρόχθιας βλάστησης στην κοίτη μετά την εκτροπή των υδάτων

Αμμοληψία στους παρόχθιους Οικοτόπους (92Α0)

Υποβάθμιση Βοσκοτόπων

Αγέλη στον οικότοπο 62Α0 Ανατολικά Υπο-μεσογειακά ξηρά λιβάδια

**Υποβάθμιση οικοτόπου (62Α0) και εισβολή του είδους
*Solanum elaeagnifolium***

Λατομείο σε Υγρότοπο της Ηπείρου

Σκουπίδια στον Αχέροντα

Διάβρωση παραλιών. Απώλεια της έκτασης που καταλάμβανε ο τύπος οικοτόπου 1210 (annual drift lines- Cakiletea) στην εκβολική περιοχή του ποταμού Νέστου.

Ανθρώπινες επιδράσεις στους παραλιακούς οικοτόπους.
Υποβάθμιση των τύπων οικοτόπων 1210, 210,
2120.

Υποβάθμιση οικοτόπων από ανθρώπινες επιδράσεις
(τροχόσπιτα, ΙΧ κλπ.), (τύποι οικοτόπων 1210, 210,
2120, 2220).

Υποβάθμιση οικοτόπων από ανθρώπινες επιδράσεις
(αναψυκτήριο στις αμμοθίνες).

Αυθαίρετα στις Αμμοθίνες της Ηλείας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

- **ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΠΟΛΙΤΙΚΟ – ΝΟΜΙΚΟ - ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ.**
- **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (Φυσικά, Βιολογικά, Πολιτιστικά, Κοινωνικά χαρακτηριστικά)**
- **ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ (Επισήμανση των σημαντικών χαρακτηριστικών).**
- **ΙΔΑΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ .**
- **ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ-ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΤΩΣΕΩΝ** ← Είμαστε εδώ
- **ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ**
- **ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ.**
- **ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ.**
- **ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ-ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ .**
- **ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ .**

Ανάλυση -εκτίμηση επιπτώσεων

Ο σκοπός της ανάλυσης είναι εκτιμήσει πως τα γνωρίσματα μπορούν να επηρεαστούν από την επίδραση κάποιων τάσεων και περιορισμών, να εξακριβώσει τις όποιες συγκρούσεις μεταξύ των γνωρισμάτων και να πιστοποιήσει τις πιο σημαντικές διαδικασίες διαχείρισης ή δραστηριότητες και επιλογές.

- Ο καλύτερος τρόπος να κάνουμε την ανάλυση είναι να εξετάσουμε κάθε γνώρισμα με τη σειρά. Παίρνουμε τους παράγοντες που είναι στον κατάλογο και που επηρεάζουν ή μπορούν να επηρεάσουν τα γνωρίσματα και περιγράφουμε πόσο πιθανό είναι να επηρεάσουν το γνώρισμα.
- Υπολογίζουμε τα ενδεχόμενα διαχείρισης και καταλήγουμε περιγράφοντας την πιο κατάλληλη διαχείριση και διαχειριστική επιλογή ώστε να εξασφαλιστεί ότι ο αντικειμενικός στόχος έχει επιτευχθεί. Τελικά, προσδιορίζουμε την παρακολούθηση και επιτήρηση που απαιτούνται για να εξετάσουμε κάθε σημαντικό παράγοντα

Ρύθμιση Ανθρώπινων δραστηριοτήτων

- Ο στόχος της διαχείρισης των ΠΠ είναι η προστασία των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών μέσω της ρύθμισης των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.
- Στα πλαίσια αυτά κάθε Φ.Δ. θα πρέπει να καταγράψει όλες τις ασκούμενες δραστηριότητες στην προστατευόμενη περιοχή.
- Στη συνέχεια οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να τοποθετηθούν στις ζώνες διαχείρισης της περιοχής.
- Το θεσμικό πλαίσιο προτείνεται να προσδιορίζει τους τύπους των δραστηριοτήτων μέσα σε μια ΠΠ (ποιοτικά στοιχεία), ενώ ο φορέας διαχείρισης τα όρια και την έντασή τους (ποσοτικά στοιχεία).

Επιλογές Διαχείρισης.

- Οι επιλογές θεωρούνται καλύτερα ως μια δήλωση της γενικής κατεύθυνσης της διαχείρισης που θα ακολουθηθεί, έτσι ώστε να πραγματοποιηθούν οι αντικειμενικοί σκοποί.
- Οι επιλογές μπορούν να εφαρμοσθούν σε όλη την έκταση του γνωρίσματος ενός τόπου, ή σε μέρος του συνολικού γνωρίσματος.
- Μπορεί να χρησιμοποιηθούν περισσότερες από μια επιλογές ενός ενδιαιτήματος για ένα μόνο γνώρισμα μέσα σε ένα τόπο.
- Οι επιλογές θα πρέπει πάντα να γράφονται σε συνάρτηση με ένα αντικειμενικό σκοπό.

Α – Διαχείριση οικοτόπου (ή ενδιαιτήματος)

■ A1 Καμία επέμβαση

Η επιλογή, μπορεί να εφαρμοστεί, προκειμένου να προστατέψει περιοχές φυσικών οικοτόπων όπου όλα εξελίσσονται κανονικά και ο άνθρωπος δεν έχει καμία επίδραση. Δεν μπορεί να είναι μια κατάλληλη μακροπρόθεσμη επιλογή.

■ A2 Περιορισμένη επέμβαση

Αυτή η επιλογή εφαρμόζεται όταν η φυσική αντίδραση θεωρείται επιθυμητή και ικανή να διατηρήσει την ευνοϊκή κατάσταση, αλλά αυτό μπορεί να μην παράγει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Αυτό μπορεί να επιτρέψει για παράδειγμα, τον έλεγχο κάποιων ξενικών ειδών, δηλαδή ειδών που δεν έχουν φυσικό χώρο στην κοινότητα.

■ A3 Ενεργή Διαχείριση

Χρησιμοποιείται για να διατηρήσει ημι-φυσικούς ή ανθρωπογενείς οικοτόπους. Μπορεί ακόμα να χρησιμοποιηθεί για δημιουργία ή επαναδημιουργία των ενδιαιτημάτων. Αυτά τα ενδιαιτήματα είναι γενικά εκείνα που είναι πλούσια σε συγκεκριμένες ομάδες ζώων ή φυτικών ειδών. Π.χ μικρό δάσος πλούσιο σε έντομα, ασβεστολιθικά λιβάδια πλούσια σε βοτανικά είδη, θαμνότοποι πλούσιοι σε πουλιά.

B- Διαχείριση ειδών

- **B1 Καμία επέμβαση.** Αυτή η επιλογή διαχείρισης των ειδών χρησιμοποιείται όταν ένας πληθυσμός ενός τόπου θεωρείται ότι βρίσκεται στην ευνοϊκή κατάσταση..
- **B2 Έλεγχος και μείωση.** Χρησιμοποιείται όταν απαιτείται διαχειριστική δράση για να διατηρήσει ή να περιορίσει μεμονωμένους πληθυσμούς.
- **B3 Ενθάρρυνση και αύξηση.** Όταν απαιτείται διαχειριστική δράση για να αυξήσει ένα πληθυσμό.
- **B4 Επανεισαγωγή.** Εφαρμόζεται για είδη που υπήρχαν και πριν και οι καταστάσεις που τα οδήγησαν στην εξαφάνιση έχουν αλλάξει, το δε ενδιαίτημα επανήλθε σε μια κατάσταση κατάλληλη για τα είδη.
- **B5 Εισαγωγή.** Αυτή η επιλογή είναι καλύτερα να παραπέμπεται στην κηπουρική ή ίσως στην διαχείριση πάρκων. Δεν έχει καμία θέση στην διαχείριση φυσικών ενδιαιτημάτων. (Αυτή είναι πολύ επικίνδυνη επιλογή).

Ο κύκλος Ζωής του Schistosoma

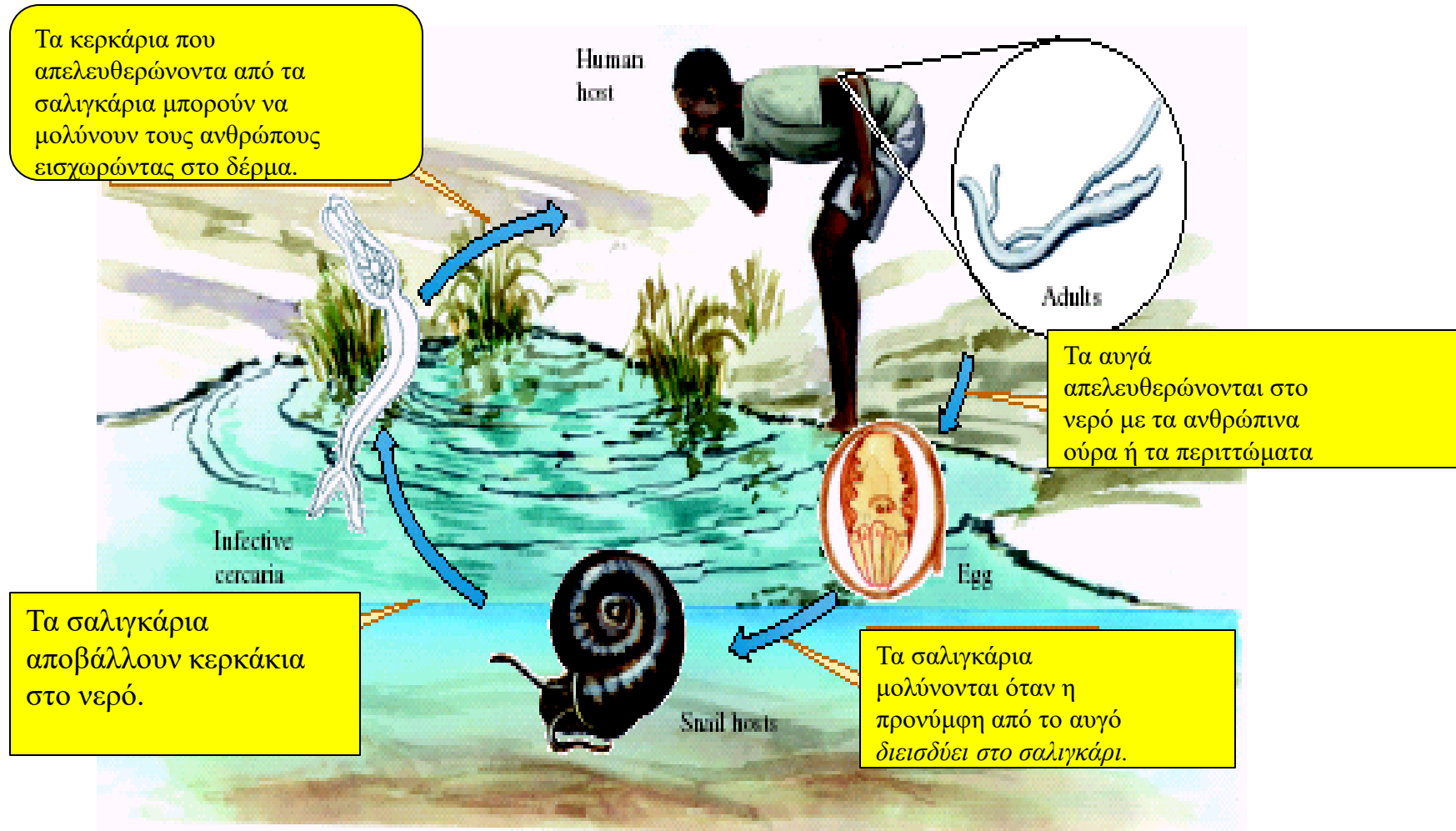
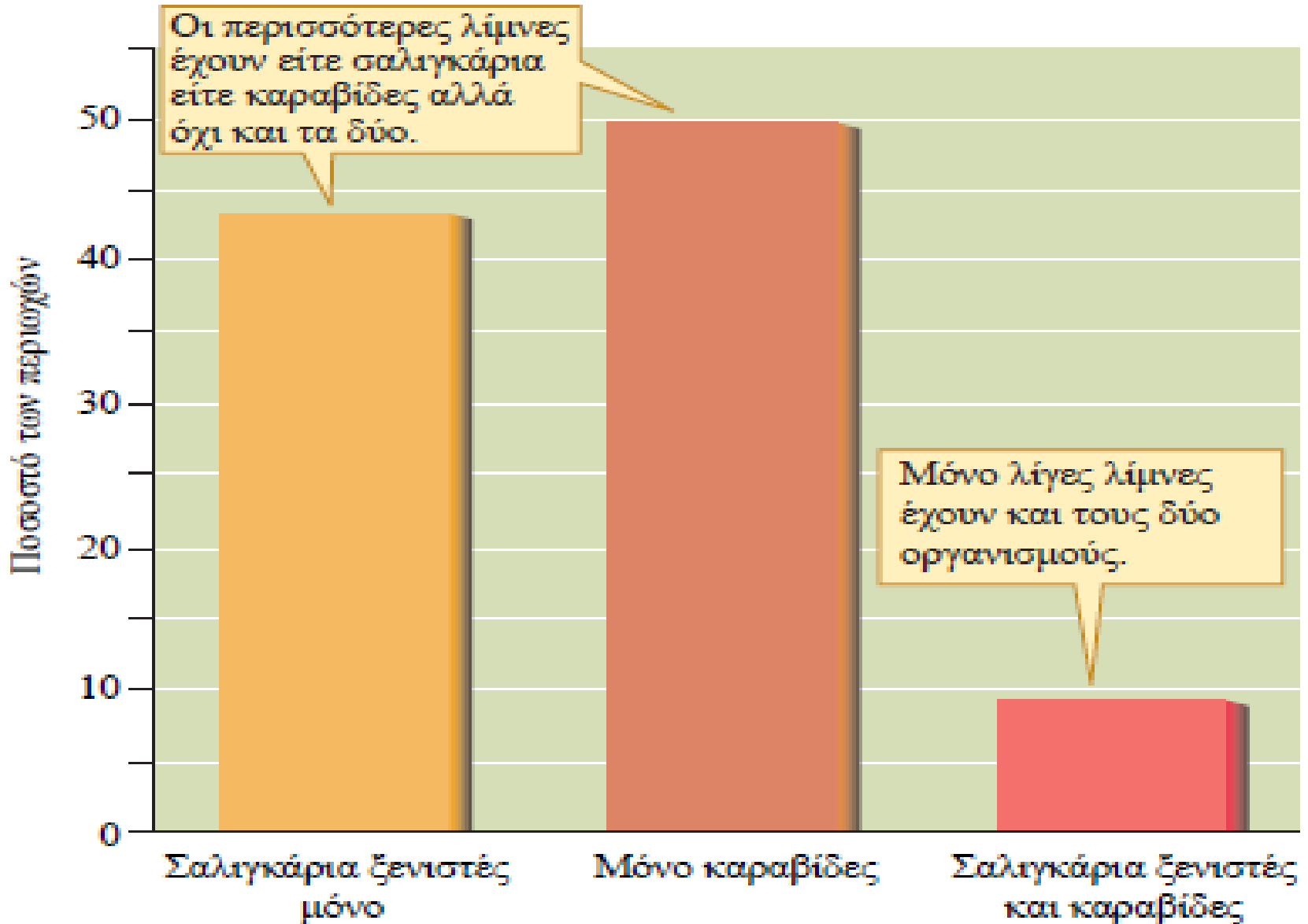

FIGURE 14.28 *The life cycle of Schistosoma.*

Κατανομή των σαλιγκαριών ξενιστών του *Schistosoma* και της καραβίδας *Procumbarus clarkii* στις λίμνες της Κένυας.

Διαχείριση του κάκτου της φραγκοσυκιάς (*Opuntia*) με το έντομο *Cactoblastis cactorum*

Δάσος Φράξου στο Μεσολόγγι

Juniperus macrocarpa : Αττική παραλία Λούτσας,

Juniperus macrocarpa :Κέρκυρα

**Πεταλούδα της Ρόδου,
*Panaxia quadripunctaria***

Επιλογές- Μελέτης και έρευνας,

Η μελέτη και έρευνα θα πρέπει να θεωρείται ουσιαστική για όλες τις προστατευόμενες περιοχές.

- **Χωρίς διευκολύνσεις- εγκαταστάσεις.** Χρησιμοποιείται για μέρη που δεν είναι κατάλληλα για μελέτη.
- **Κίνητρα, διευκολύνσεις για ειδικές έρευνες.** Αυτή η επιλογή είναι για καταστάσεις όπου η μελέτη και η έρευνα επιτρέπονται μόνο όπου θα υπάρξει άμεσο όφελος από την διαχείριση του τόπου.
- **Έλεγχος ερευνητών.** Για τόπους όπου θεωρείται απαραίτητος ένας βαθμός ελέγχου. Εδώ θα πρέπει να εξασφαλιστεί, ότι τα αντικείμενα έρευνας δεν συγκρούονται με τους πρωταρχικούς αντικειμενικούς στόχους της διαχείρισης.
- **Επιτρέπονται όλες οι έρευνες-διευκολύνονται.** Κάθε αίτηση για να διεξαχθεί έρευνα θα παρέχεται. Θα πρέπει να ληφθούν κάποια μέτρα για να ενθαρρύνουν την μελέτη και την έρευνα.

Εκπαίδευση και ερμηνεία. Επιλογές

- **Χωρίς υποδομή.** Αυτή χρησιμοποιείται για τόπους που δεν είναι κατάλληλοι για μόρφωση και ερμηνεία.
- **Χαμηλής Δημοσιότητας.** Αυτή είναι μια χρήσιμη επιλογή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι για να παρασχεθούν διευκολύνσεις, αν και ένα μέρος είναι κατάλληλο για εκπαίδευση και ερμηνεία.
- **Υψηλής ή ενεργής δημοσιότητας.** Αυτή χρησιμοποιείται όταν έχει γίνει πρόβλεψη για εκπαίδευση και ερμηνεία. Ένα εύρος ευκολιών μπορεί να παρασχεθεί, όπως ερμηνευτικά υλικά, φυλλάδια και παρουσιάσεις, φυσικά μονοπάτια και περίπατοι υπό καθοδήγηση.
- **Ειδική προώθηση-διαφήμιση.** Αυτή θα ήταν μια κατάλληλη επιλογή για μεγάλης ακτινοβολίας περιοχές που παρέχουν ένα μεγάλο εύρος ευκολιών. Όπως κέντρα επιμόρφωσης, επιμορφωτικά εγχειρίδια, απασχόληση εκπαιδευτικού/ ερμηνευτικού προσωπικού, κλπ.

Διαχείριση Τουρισμού σε περιοχές φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς

- Η σχέση μεταξύ των προστατευόμενων τόπων πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και του Τουρισμού είναι δυναμική και μπορεί να εμπεριέχει συγκρουόμενες αξίες .Η διαχείριση της σχέσης αυτής θα πρέπει να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα τους για τις παρούσες και τις μέλλουσες γενεές.
- Πριν από την προώθηση και ανάπτυξη σχεδίων μαζικού τουρισμού θα πρέπει να γίνεται μελέτη διαχείρισης των επισκεπτών, αξιολόγηση των επιπτώσεων στα φυσικά χαρακτηριστικά , την οικολογία και τη βιοποικιλότητα της περιοχής, καθώς και τις επιπτώσεις στα κοινωνικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της τοπικής κοινότητας.
- Οι τοπικές κοινότητες θα πρέπει να συμμετέχουν στο σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης και της προστασίας των περιοχών τους.

Ένα κέντρο επισκεπτών είναι ένα πολύ αποτελεσματικό συστατικό του προγράμματος ερμηνείας επισκεπτών σε πολλά πάρκα.

Βασιλικό κέντρο άλμπατρος, Νέα Ζηλανδία

Η περιβαλλοντική εκπαίδευση με τα παιδιά είναι πολύ σημαντική στην ανάπτυξη μιας υποστηρικτικής τοπικής και περιφερειακής κοινότητας στο μέλλον.

Περιβαλλοντική εκπαίδευση με τους μαθητές, εθνικό πάρκο

Κρυαερ, Νότια Αφρική

Κέντρο πληροφόρησης στο δάσος της Καλόγρης

Ξενάγηση στο Νεκρομαντείο του Αχέρωντα

Επίσκεψη στο Κέντρο Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στον Αμβρακικό

Υποδομή εκπαίδευσης στο δάσος της Στροφιλιάς

Υποδομή εκπαίδευσης στο δάσος της Στροφιλιάς

Ελεύθερα άλογα στο Βέρμιο

Κερκίνη

Επιλογές, Γενική πρόσβαση και αναψυχή

Γενικά οι ΠΠ χρησιμοποιούνται συχνά για αναψυχή.

- **Κλειστή:** Αυτή η επιλογή χρησιμοποιείται μπορεί να περιλαμβάνει τοποθεσίες που είναι πολύ **επικίνδυνες, πολύ τρωτές** ή όπου η πρόσβαση του κοινού μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τους κύριους σκοπούς της διαχείρισης.
- **Περιορισμένη πρόσβαση:** Χρησιμοποιείται συχνά σε **ευάλωτες τοποθεσίες** που μπορούν να ανεχθούν μόνο περιορισμένη διαταραχή.
- **Μερικώς ανοικτή πρόσβαση :** Αυτή είναι χρήσιμη επιλογή όταν μόνο μέρη της τοποθεσίας χρειάζεται να παραμείνουν κλειστά , ή όταν είναι απαραίτητο να κλείσουν περιοχές σε **εποχιακή βάση**.
- **Ελεύθερη πρόσβαση:** Χρησιμοποιείται μόνο όταν το κοινό έχει ελεύθερη πρόσβαση σε μια τοποθεσία. Η συμπεριφορά των επισκεπτών μπορεί να περιορίζεται μέσω της εφαρμογής των τοπικών κανονισμών.

•

Υποδομή Αναψυχής στον Όλυμπο

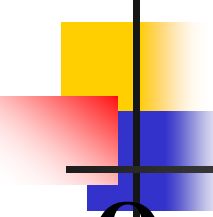
Υποδομή αναψυχής στο δάσος της Στροφιλιάς

Οικοτουρισμός - Περιβαλλοντική εκπαίδευση στο Δέλτα του Έβρου

Εκθέσεις – Πολιτιστικές εκδηλώσεις

- Οι τέχνες επίσης διαδραματίζουν συχνά έναν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και την πολιτιστική ταυτότητα των φυσικών πάρκων και του περιβάλλοντός τους .
- Εκθέσεις με έργα τοπικών καλλιτεχνών που να αναφέρονται στις παραδόσεις και τις αξίες της περιοχής συμβάλλουν στη γνώση του ιστορικού περιβάλλοντος και τη σύνδεση του με το παρόν.

**Στοά τέχνης στο επαρχιακό πάρκο, algonquin του Οντάριο,
Καναδάς**

Αιτωλικό: Έκθεση έργων χαρακτηριστικής (Κατράκη) και ιστιοφόρων

Βαλκανικός Βοτανικός Κήπος Κρουσίων

Έκθεση ειδών αλιείας στο Κέντρο Περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στον Αμβρακικό

Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα Παραδοσιακές Δραστηριότητες

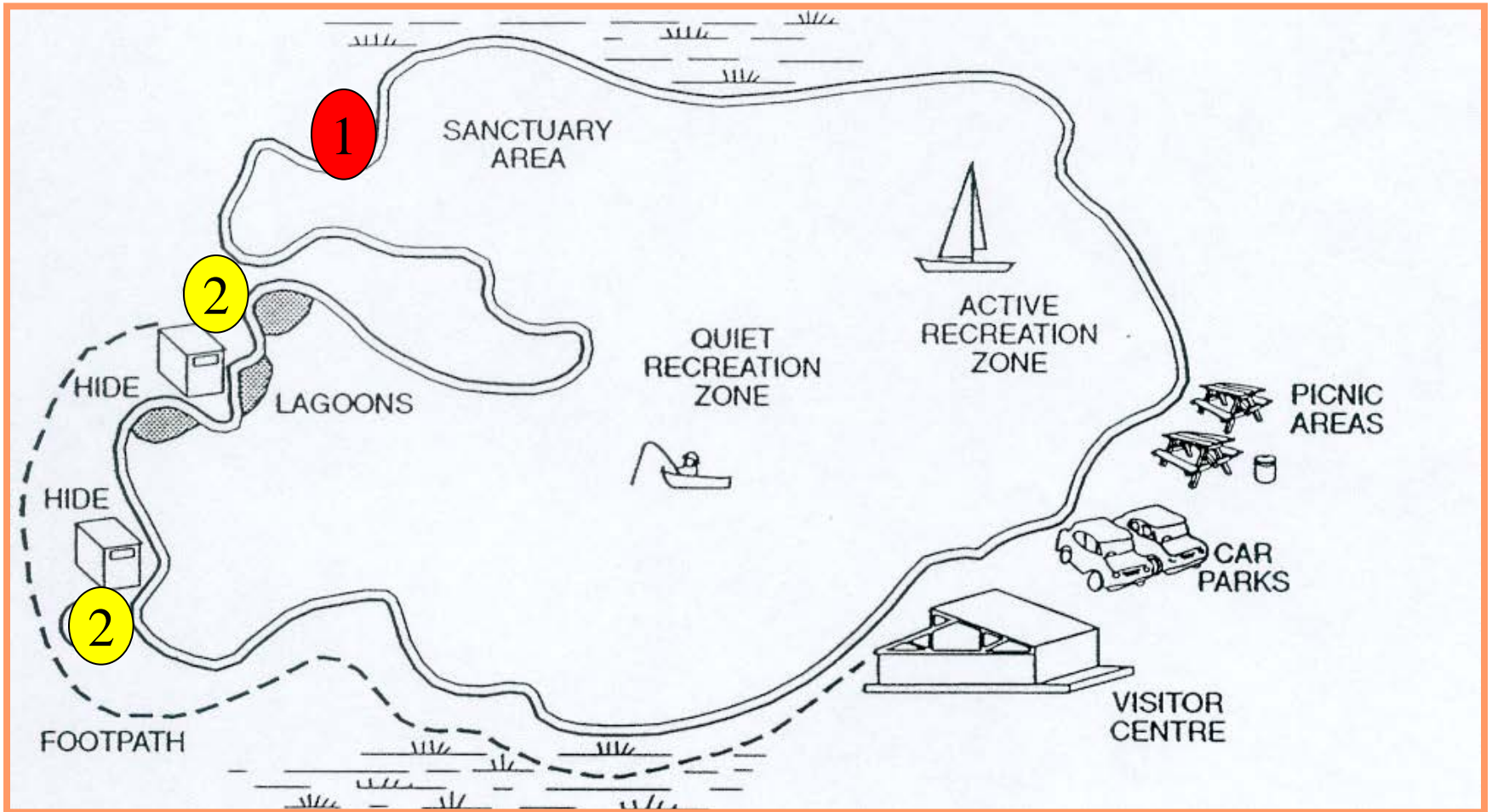

Ζώνες Διαχείρισης

- Ζώνη Απόλυτης προστασίας της φύσης: Επιτρέπεται μόνο η επιστημονική έρευνα και η διαχρονική παρακολούθηση
- Ζώνη Προστασίας και διατήρησης της φύσης: Διατηρείται η υπάρχουσα φυσική κατάσταση. Επιτρέπεται η άσκηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων που δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας
- Μεταβατική ή περιφερειακή Ζώνη ή υποζώνες χαρακτηρίζονται εκτεταμένες περιοχές που μπορεί να περιλαμβάνουν χωριά ή οικισμούς με ιδιαίτερη αξία .Συνυπάρχουν προστασία και συμπληρωματικές δραστηριότητες. Χρησιμοποιείται συνήθως για τη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων της διοίκησης, ευκολιών για τους επισκέπτες, κλπ.

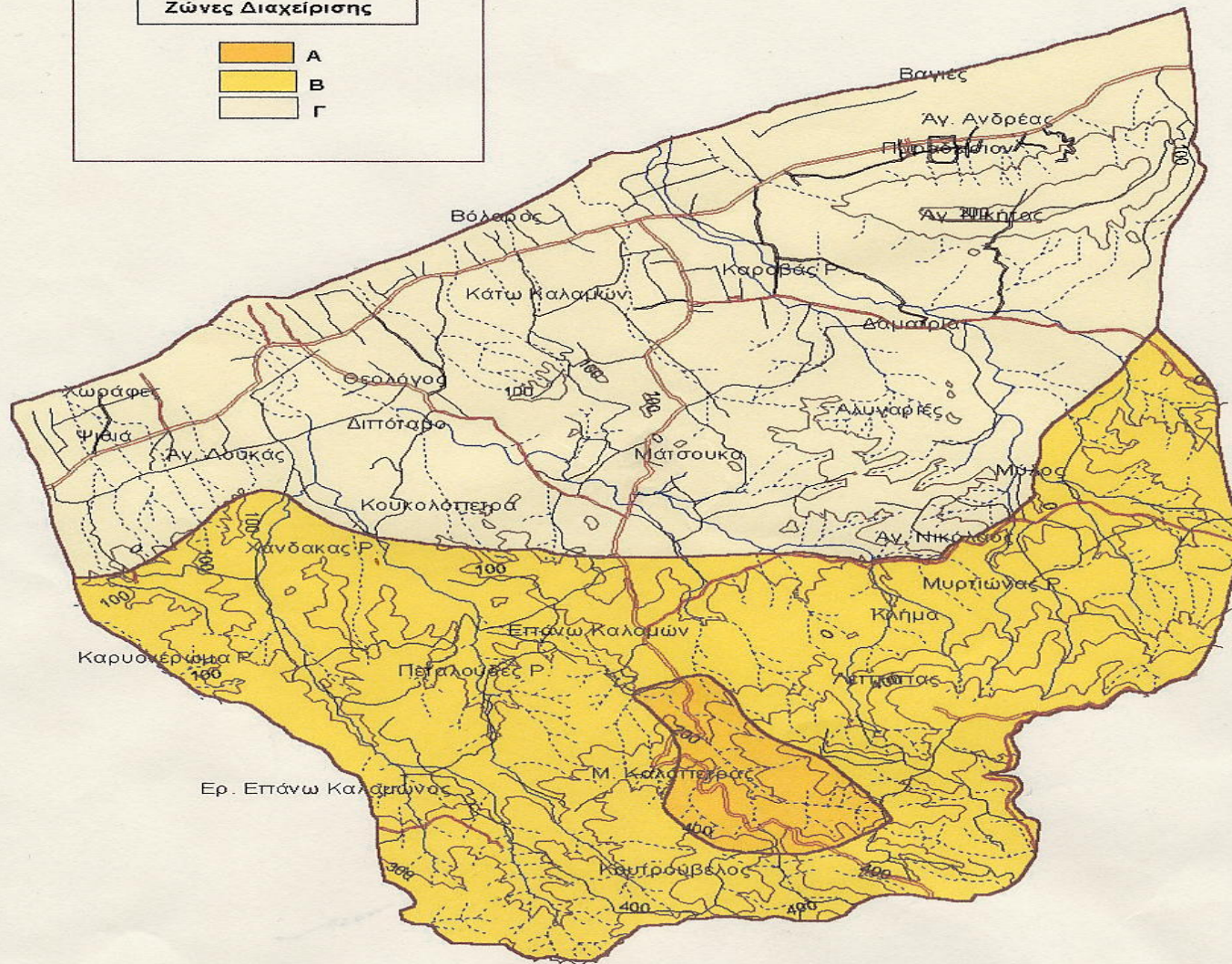
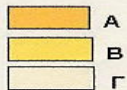
Ζώνες Διαχείρισης

Χάρτης 2: Ζώνες Διαχείρισης της κοιλάδας των πεταλούδων & της ευρύτερης περιοχής

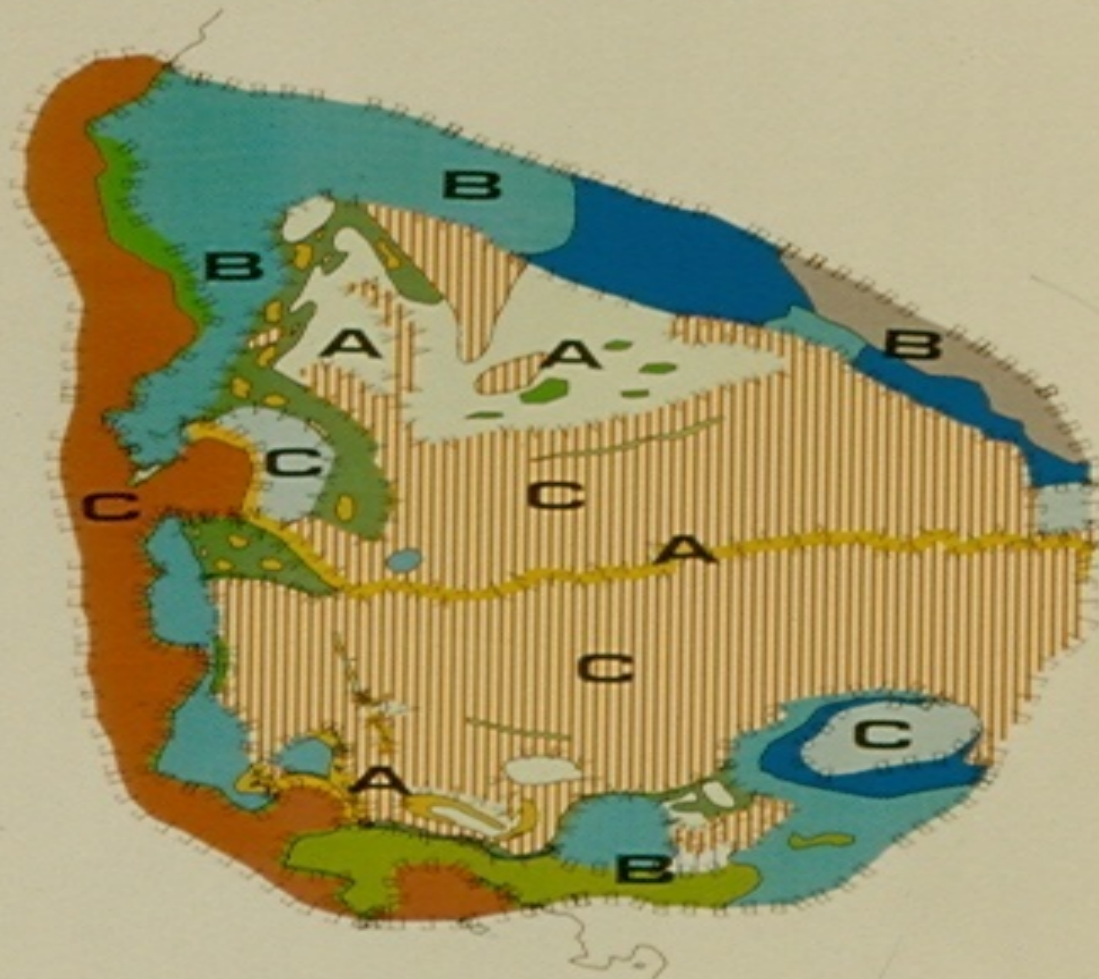
Υπόμνημα Χάρτη 2

Ζώνες Διαχείρισης

Ζώνες Διαχείρισης στον Αχέροντα

MANAGEMENT ZONES AND HABITAT TYPES

White box with vertical lines	1	0	7	0
White box with horizontal lines	1	0	2	0
Light blue box	1	0	6	0
Orange box	1	1	2	0
Yellow box	1	2	1	0
Light green box	1	3	1	0
Dark green box	1	4	1	0
Green box	3	1	9	0
Dark green box	5	2	1	2
Light grey box	5	3	3	1
Dark blue box	5	4	2	0
Light blue box	6	3	1	0
Yellow box	9	2	A	0
Light green box	9	2	D	0
Dark green box	1	2	4	0
Light orange box	1	4	2	0
Light green box	3	1	5	0
Dark brown box	9	3	5	0
Dark green box	9	5	4	0

SCALE 1:200,000

Εκβολές του Αχέροντα

ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ- ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

Για να επιτύχουμε τους αντικειμενικούς σκοπούς της διαχείρισης θα πρέπει στις περισσότερες των περιπτώσεων να αναλάβουμε κάποιες διαχειριστικές ενέργειες .

Περιλαμβάνει τα επί μέρους μέτρα-έργα που πρέπει να γίνουν για να επιτευχθούν οι σκοποί διαχείρισης. Ένα έργο μπορεί να είναι:

- Καταγραφή ή μέτρηση ορισμένων στοιχείων (πανίδα, χλωρίδα, οικοτόπου, ανθρώπινων παρεμβάσεων)
- Διαχείριση ή παρέμβαση (φύτεμα, σταθεροποίηση, κατασκευή)
- Διοικητικά μέτρα

Αρχές περιβαλλοντικής διαχείρισης» (Elliott, 2002).

- Η λήψη μέτρων πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις αρχές της περιβαλλοντικής διαχείρισης. Οι δράσεις μας πρέπει να είναι:
- - **περιβαλλοντικά αειφόρες** (δηλαδή, ευεργετικές για τη φύση)
- - **τεχνολογικά εφικτές** (δηλαδή, με κατάλληλες μεθόδους και εξοπλισμό)
- - **οικονομικά βιώσιμες** (δηλαδή, με ένα λογικό κόστος)
- - **κοινωνικά επιθυμητές** (δηλαδή, αποδεκτές από την κοινωνία)
- - **νομικά αποδεκτές** (δηλαδή, εντός των πλαισίων των εθνικών και διεθνών νόμων)
- - **διαχειριστικά επιτεύξιμες** (δηλαδή, να διεξαχθούν από το δικό μας κυβερνητικό σύστημα)

Μέτρα Εφαρμογής

• ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

- Για τη ρύθμιση της καλλιέργειας, της εκτροφής ζώων (βόσκηση, λειτουργία κτηνοτροφικών μονάδων), της θήρας, της αλιείας.
- Ρύθμιση ή άρσης άλλων δουλειών (καυσοξύλευσης, κοπής καλαμιών και χόρτου, πρόσβασης κ.λ.π.).
- Σχετικά με την επέκταση οικιστικών περιοχών.
- Αντιστάθμισης τυχών απωλειών εισοδήματος των περιοίκων από τους σχεδιαζόμενους περιορισμούς και ρυθμίσεις.

• ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- Προστασίας, διαχείρισης και αποκατάστασης των φυσικών πόρων της περιοχής μελέτης (περιλαμβάνονται επιλογές όπως μη-επέμβαση, περιορισμένη επέμβαση, δυναμική επέμβαση).
- Σχετικά με τη διαχείριση και προστασία των επιφανειακών και υπογείων υδάτων.

• **ΕΡΕΥΝΑΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

- Διαχείρισης όσον αφορά την υποδομή για έρευνα στην περιοχή μελέτης.
- Διαχείρισης σε ότι αφορά την υποδομή για περιβαλλοντική εκπαίδευση και επικοινωνία (interpretation). Ενδεχόμενες είναι επιλογές όπως καθόλου υποδομή, λίγη δημοσιότητα, ενεργή δημοσιότητα, προώθηση ειδικών θεμάτων και ενεργειών.

• **ΑΝΑΨΥΧΗΣ -ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ**

- Ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης από τον φορέα διαχείρισης των τυπικών κοινωνιών σχετικά με το Διαχειριστικό Σχέδιο.
- Διαχείρισης αναφορικά με τη γενική πρόσβαση και τη χρησιμοποίηση του χώρου για αναψυχή και τουρισμό. Ενδεχόμενες είναι επιλογές όπως κλειστή είσοδος, περιορισμένη είσοδος, ανοιχτή είσοδος επισκεπτών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Ένα πρόγραμμα είναι μια σαφώς καθορισμένη μονάδα εργασίας. Προκειμένου να επιτραπεί η σύγκριση της εργασίας μεταξύ των περιοχών και των οργανισμών οι προσδιορισμοί του προγράμματος πρέπει να είναι όσο το δυνατό τυποποιημένοι.
- Τα επόμενα βήματα θα οδηγήσουν στην επιλογή και στον σχεδιασμό όλων των ατομικών εργασιών (προγραμμάτων) που απαιτούν συμπλήρωση έτσι ώστε να επιτευχθούν οι αντικειμενικοί σκοποί
- Τα σχέδια χωρίζονται σε τρεις κυρίως τύπους: ΔΙΟΙΚΗΣΗ (A), ΑΡΧΕΙΑ (R), ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ (M).

Κατάλογος προγραμμάτων

1. Ο Κατάλογος προγραμμάτων είναι ένας κατάλογος όλων των προγραμμάτων για μια περιοχή. Περιλαμβάνει όλα τα προηγούμενα, τρέχοντα και μελλοντικά προγράμματα για την περιοχή.
2. Προγράμματα μπορούν να προστίθενται στην λίστα όποτε κριθεί απαραίτητο.
3. Κάθε εγγραφή ενός προγράμματος πρέπει να περιέχει όσο το δυνατό περισσότερες πληροφορίες γύρω από την επίτευξη αυτού του προγράμματος .
4. Γενικότερα όταν κάποια συστατικά του προγράμματος όπως πόροι, προτεραιότητες ή τμήματα ποικίλουν από χρονιά σε χρονιά αυτά απομακρύνονται αλλά συνεχίζουν να υπάρχουν μέσα στα ετήσια διαγράμματα εργασίας.

Σχεδιάζοντας μεμονωμένα προγράμματα

- Το επόμενο στάδιο είναι να σκεφτούμε τοις λεπτομέρειες που απαιτούνται κάτω από τις ποικίλες επικεφαλίδες. Είναι σημαντικό να δοθεί προσοχή στις παρακάτω περιοχές
- Πότε θα τελειώσει η εργασία και ποια η διάρκεια της;
- Που στην περιοχή θα πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες;
- Ποιος θα κάνει την δουλειά και πόση χρονική διάρκεια θα απαιτείται;
- Ποια η προτεραιότητα που δόθηκε στο πρόγραμμα;
- Πόσο θα κοστίσει η εργασία;
- Εξοπλισμός που απαιτείται . Απαιτεί το σχέδιο καθόλου ειδικό εξοπλισμό;

Πλήθος κόσμου επισκέπτεται κάθε χρόνο την Κοιλιάδα. Συνιστάται όμως να αποφεύγεται η περιπλάνησή τους έξω από τα προκαθορισμένα μονοπάτια προκειμένου να μην εντείνονται τα φαινόμενα διάβρωσης στην Κοιλιάδα

Εκβολές Καλαμά

Πίστα rafting στον Εύηνο

Λουτρά Αριδαίας

Μέτρο-Πρόγραμμα :Φύτευση κουκουναριάς για την ανασύσταση του δάσους

Μέτρο-Πρόγραμμα : Δημιουργία Οικοτουριστικής υποδομής

Άγιος Νικόλαος :Νάουσσας

Υλοτομία (αραίωση) δασών οξυάς

Μέτρο Πρόγραμμα :Καθαρισμός καλαμιώνων και δημιουργία τάφρου για τη βελτίωση λειτουργικότητας της λίμνης

Προϊστορικός οικισμός στη Λίμνη Καστοριάς

Αποκατάσταση του τοπίου σε παλιά και νέα ορυχεία Βωξίτη στη Γκιόνα

Πριν

Μετά

1. Το παλαιό υπόγειο ορυχείο $H=800$ στην κοιλάδα της Γκιόνας έχει εναρμονισθεί με το τοπίο μετά την χλοοκάλυψη και φύτευση δένδρων. Το έργο ολοκληρώθηκε την άνοιξη του 1992.

2. Η παλαιά απόθεση στείρων στη θέση **Κουκουβίστα** συνολικής έκτασης 395 στρ. μετά την ανάπλαση έχει φυτευθεί με 88.000 δένδρα και θάμνους. Το έργο συνεχίζεται πρὸς τα κάτω και θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι την άνοιξη του '93, με συνολική δαπάνη που θα φθάσει στο ύψος των 115 εκατ. δρχ.

Αποκατάσταση λατομείου στη Σύρο

Αποκατάσταση λατομείου στον Άραξο

Αποκατάσταση λατομείου στον Άραξο

Αποκατάσταση λατομείου στον Άραξο

Δημιουργία νέου πληθυσμού του ενδημικού φυτού *Centaurea* στον Άραξο

Διαχρονική Παρακολούθηση (Monitoring)

**Αξιολόγηση
Αναθεώρηση**

ΑΡΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ

- Είναι απαραίτητο, όλες οι δραστηριότητες παρακολούθησης, διαχείρισης, μετρήσεις κλπ. γεγονότα να καταγράφονται.
- Η προφανής λύση είναι να αναπτυχθεί μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων. Αυτό θα βοηθούσε τους διαχειριστές να παρουσιάζουν τα στοιχεία τους αποτελεσματικότερα.
- Τέλος θα τονίσει τις κύριες αποτυχίες και την ακατάλληλη διαχείριση και ακόμη θα βοηθήσει να ληφθούν οι κατάλληλες αποφάσεις και μέτρα κατά την αναθεώρηση του προγράμματος.

Αξιολόγηση Διαχειριστικού Σχεδίου.

- Είναι το στάδιο κατά το οποίο αξιολογείται η εφαρμογή του διαχειριστικού σχεδίου, δηλαδή η επίτευξη των Σκοπών Διαχείρισης της περιοχής σε σχέση με τους οικονομικούς πόρους και τα τεχνικά μέσα και το ανθρώπινο δυναμικό.
- Η παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης γίνεται είτε από τον Φορέα Διαχείρισης, εφόσον αυτός έχει συσταθεί, είτε από τις υπηρεσίες ή τα νομικά πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί η σχετική αρμοδιότητα ετησίως
- Μπορεί να γίνεται και στην πενταετία. (Ν. 2742/!39, Άρθρο 16 παρ. 3) .

Αναθεώρηση.

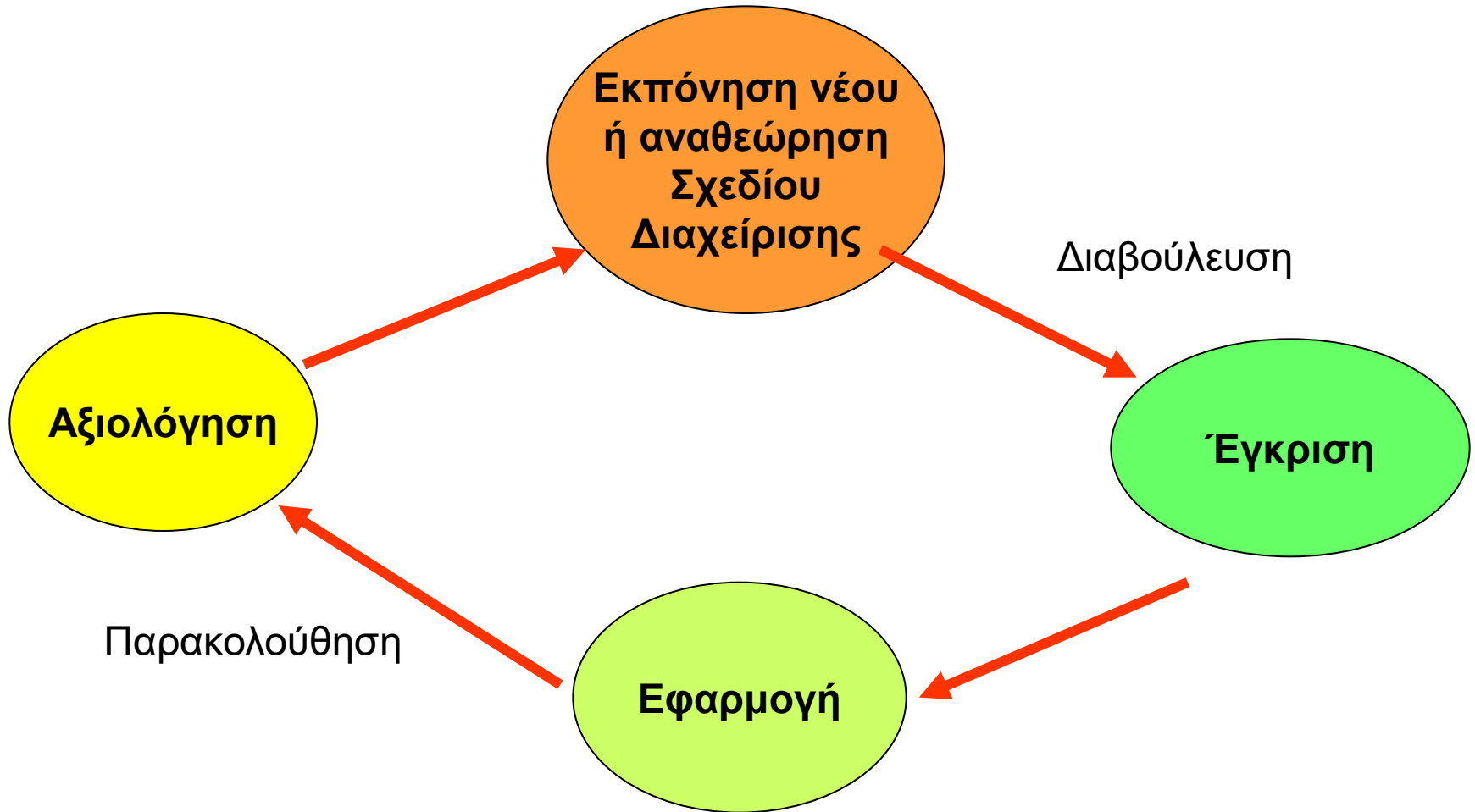
- Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης το σχέδιο διαχείρισης τροποποιείται με τη λήξη της διάρκειας ισχύος του.
- Τα σχέδια γενικά απαιτούν μια αναθεώρηση σε προκαθορισμένα χρονικά διαστήματα για να προσδιορίσουμε την κατάσταση των γνωρισμάτων και των χαρακτηριστικών μιας τοποθεσίας. Εάν είναι σε ευνοϊκή, σε δυσμενή κατάσταση ή διατηρούνται και βελτιώνονται.

Μακροπρόθεσμη Ανασκόπηση- Αναθεώρηση

- Το μήκος των μεσοδιαστημάτων μπορεί να είναι 1 ή 5 **αλλά δεν θα πρέπει συνήθως να ξεπερνά τα 10 χρόνια.**
- Εφόσον συντρέχουν ειδικές προϋποθέσεις, είναι δυνατή η αναθεώρηση και πριν τη λήξη του (παρ. 3 του Άρθρου 16 του Ν.2742/99)
- **Όσο πιο δυναμικό ή απειλούμενο είναι το διαχειριζόμενο σύστημα, τόσο μικρότερα πρέπει να είναι τα μεσοδιαστήματα ή σχεδιασμού τους.**

Στάδια από την εκπόνηση έως την αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει τα ακόλουθα :

- 1. Φορέας διαχείρισης (αρμοδιότητες, νομικό καθεστώς) και υλικοτεχνική υποδομή που απαιτείται για τη λειτουργία του.**
- 2. Καθορισμός προτεραιοτήτων ως προς τα συγκεκριμένα διαχειριστικά μετρά για κάθε στόχο.**
- 3. Σύνθεση των επιμέρους διαχειριστικών μέτρων σε ειδικά προγράμματα εφαρμογής (εργασίες, χρονοδιάγραμμα, προτεραιότητες, προσωπικό, αναμενόμενο αποτέλεσμα, προϋπολογισμοί κ.λπ.).**
- 4. Σχεδιασμός προγράμματος παρακολούθησης της περιοχής μελέτης.**
- 5. Μακροπρόθεσμος προγραμματισμός για τη διαχείριση της προστατευόμενης και της ευρύτερης περιοχής.**
- 6. Προτεινόμενη διαδικασία αναθεώρησης του διαχειριστικού σχεδίου**

Πλαίσιο για τον Σχεδιασμό ενός Προγράμματος Διαχρονικής Παρακολούθησης (Monitoring)

- 1. Προσδιορισμός του προβλήματος ή του θέματος**
- 2. καθορισμός του σκοπού παρακολούθησης.**
- 3. Διατύπωση βασικής υπόθεσης.**
- 4. Επιλογή παραμέτρων και μεθόδων.**
- 5. Εκτίμηση σκοπιμότητας και σχέσης κόστους /αποτελεσματικότητας.**
- 6. Εκπόνηση πιλοτικής μελέτης.**
- 7. Οριστικοποίηση συστήματος δειγματοληψίας ή συλλογής δεδομένων.**
- 8. Δειγματοληψία και συλλογή δεδομένων.**
- 9. Ανάλυση δειγμάτων και επεξεργασία δεδομένων.**
- 10.Ερμηνεία δεδομένων και παρουσίαση αποτελεσμάτων.**
- 11.Υλοποίηση διαχειριστικών –διορθωτικών δράσεων**

Κήρυξη Προστατευόμενης Περιοχής

Η κήρυξη μιας περιοχής ως προστατευόμενης σύμφωνα με το νόμο 1650/1986 περιλαμβάνει τρία στάδια:

- **Εκπόνηση ειδικής περιβαλλοντικής Μελέτης (Ε.Π.Μ.) και η σύνταξη σχεδίου προεδρικού διατάγματος (Π.Δ).**
- **Διαδικασία Διαβούλευσης με το Κοινό και τους Ενδιαφερόμενους Φορείς που καταλήγει στην οριστική πρόταση Π.Δ. από το ΥΠ.Ε.ΧΩ.ΔΕ.**
- **Υπογραφή και Δημοσίευση του Π.Δ. στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης**

Ο προγραμματισμός και η οργάνωση Εθνικών πάρκων περιλαμβάνει χαρακτηριστικά υψηλά επίπεδα δημόσιων διαβουλεύσεων και πολιτική συμμετοχή .

Υπογραφή της ομοσπονδιακής-επαρχιακής συμφωνίας για τη δημιουργία του εθνικού Πάρκου του Bruce στο, Ontario, του Καναδά .

